

Sygn. akt III U 581/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2023r.

Sąd Okręgowy w S. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatońska
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2023r. w S.

sprawy **R. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę pomostową

w związku z odwołaniem R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 7 listopada 2022 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. K. prawo do emerytury pomostowej od 21 lipca 2022r.

UZASADNIENIE

Decyzją z 5.10.2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.) i ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1340 ze zm.) odmówił R. K. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył okresy od 1.09.1991 r. do 30.09.1998 r., od 1.03.1999 r. do 15.03.2005 r. oraz od 1.09.2021 r. do 31.12.2021 r. - z wyłączeniem okresów nieskładkowych - tj. łącznie 13 lat 4 miesiące i 26 dni.

Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie uwzględniono okresów:

- od 1.09.2005 r. do 31.12.2008 r., z uwagi na zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy,

- d 1.01.2009 r. do 31.08.2021 r. oraz od 1.01.2022 r. do 31.07.2022 r., ponieważ nie został zgłoszony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych jako pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach, a ponadto w okresie od 1.01.2009 r. do 31.08.2021 r. był zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W odwołaniu od tej decyzji R. K. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury pomostowej. Domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów, które zostały pominięte przez organ rentowy, tj. od 3.10.1989 r. do 31.07.1990 r. (9 miesięcy i 28 dni) - zatrudnienia w Zespole (...) w E. na stanowisku (...) (...) oraz okresu od 1.08.1990 r. do 28.02.1991 r. (7 miesięcy) na stanowisku (...) w (...) w O.. Argumentował, iż organ rentowy nie wskazał przyczyn odmowy ich uwzględnienia.

W zakresie pominiętego okresu pracy od 1.01.2022 r. do 31.07.2022 r. w (...)w O. sp. z o.o. wskazał na wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 19.03.2014r. sygn. III AUa 1063/13 i podniósł, iż obowiązek odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych został uregulowany w oderwaniu od przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej. Podniósł, że z zawodu jest (...) i przez cały okres swojej pracy zawodowej, od momentu podjęcia specjalizacji, uczestniczył stale i w pełnym wymiarze godzin w przeprowadzanych operacjach. Potwierdził, że za sporne okresy nie przedłożył świadectw pracy w warunkach szczególnych, jednak dysponuje innymi dowodami na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w tym zeznaniami świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji i dodatkowo wskazał, że w oparciu o nowe dowody załączone do odwołania, decyzją z 7.11.2022 r. ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy ustalił, że wnioskodawca udowodnił łącznie 13 lat 11 miesięcy i 26 dni pracy w warunkach szczególnych. Do okresów pracy w warunkach szczególnych dodatkowo został uwzględniony okres zatrudnienia w (...) w O. Sp. z o.o. od 1.01.2022 r. do 31.07.2022 r.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. K. (ur. (...)) po raz pierwszy z wnioskiem o emeryturę pomostową wystąpił 11.03.2015 r. Decyzją z dnia 24.04.2015 r. odmówiono mu prawa do tego świadczenia, ponieważ przede wszystkim: nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat, nie osiągnął wieku 60 lat i nie rozwiązał stosunku pracy z pracodawcą. W związku z odwołaniem wnioskodawcy od tej decyzji Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 13.08.2015 r. sygn. akt III U 387/15 oddalił odwołanie.

W dniu 22.06.2022r. R. K. ponownie wystąpił z wnioskiem o emeryturę pomostową. Ogólny staż, wykazany przez odwołującego, wyniósł 39 lat 7 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Mając na uwadze treść decyzji z 7.11.2022 r. za udowodnione organ rentowy przyjął 13 lat 11 miesięcy 26 dni okresów pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy pracy:

- od 1.09.1991r. do 30.09.1998 r. i od 1.03.1999 r. do 15.03.2005 r.

w (...)w S. (pkt 8 świadectwa pracy k. 13-14 akt rentowych tom I);

- od 1.09.2021 r. do 31.07.2022 r. w (...) wO. sp. z o.o. (świadectwo pracy k. 312 akt rentowych tom II).

Odliczeniu podlegały okresy przebywania przez odwołującego na zasiłkach chorobowych. Uwzględnione przez organ rentowy okresy nie budziły zastrzeżeń Sądu. Sporne pozostawały okresy pracy od 3.10.1989 r. do 31.07.1990 r. i od 1.08.1990 r. do 28.02.1991 r. i przypadają one bezpośrednio po ukończeniu przez wnioskodawcę studiów (...). Dyplom(...)wnioskodawca otrzymał w dniu 26.11.1988 r.

W okresie od 3.10.1988 r. do 31.07.1990 r. odwołujący był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Zespole (...) w E., w okresie od 3.10.1988 r. do 2.10.1989 r. jako (...). Nie posiadał wówczas żadnej specjalizacji. Z uwagi na brak lekarzy (...), został zgłoszony do odbycia stażu z zakresu (...), który odbywał się w Szpitalu (...) w S.. Specjalizację odbywał w ramach stażu podyplomowego. Duży deficyt lekarzy o tej specjalizacji skutkowało tym, że kurs z zakresu (...) został skrócony z 12 do 3 miesięcy i trwał od stycznia do marca 1989 r. Po jego zakończeniu odwołujący niezmiennie pracował w macierzystym (...) w E.. Od dnia 1.07.1989 r. został przydzielony do pracy w (...)

w E., jako (...), natomiast od 3.10.1989 r. został zatrudniony na czas nieokreślony na stanowisku (...) i od tego dnia badano pracę odwołującego pod kątem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Z tym dniem zostały mu powierzone obowiązki (...) na oddziale zabiegowym (...) w E. oraz otrzymał dodatek deficytowy.

Odwołujący pracował jako (...) pod kierunkiem doktora Z.. Był jednym z trzech (...) zatrudnionych w (...) w E.. Większość znieczuleń wykonywał samodzielnie. Odwołujący pracował w godzinach 8.00-15.00 oraz pełnił dyżury w domu i stawiał się na wezwania. Dziennie odbywały się średnio 3-4 operacje. (...) nie posiadał odrębnego oddziału (...) i odwołujący pracował jako (...) na oddziale chirurgicznym oraz zajmował się znieczulaniami na potrzeby oddziału ginekologiczno-położniczego. Zajmował się przygotowaniem pacjentów do znieczulenia, wykonywaniem wywiadu, kwalifikowaniem pacjentów do konkretnego typu i rodzaju znieczulenia, sporządzaniem niezbędnej dokumentacji przed i po znieczuleniu.

Powyższe ustalono na podstawie dokumentacji pracowniczej odwołującego z tego okresu (koperta k. 41) oraz zeznań świadków B. M., Z. M., W. Z. i T. Z. przesłuchanych przez Sąd Rejonowy w S.w sprawie IV Uo 8/16.

Drugi ze spornych okresów dotyczył zatrudnienia odwołującego w (...) w O. od 1.08.1990 r. do 28.02.1991 r. na stanowisku (...) Odwołujący przeszedł do tej jednostki leczniczej na podstawie porozumienia między zakładami pracy – na swój wniosek. We wniosku

o przeniesienie wskazał, iż jest w zaawansowanym stadium specjalizacji z (...). Swoje umiejętności i wiedzę pogłębiał uczestnicząc w szkoleniu organizowanym przez Szpital (...) w O. od września do grudnia 1990r. W Szpitalu (...) były Oddziały (...). Rodzaj czynności, jakie odwołujący wykonywał w trakcie szkolenia, nie różniły się od tych, które standardowo wykonywał w macierzystym szpitalu. Dzień rozpoczynał się obchodem lekarskiego, następnie uczestniczył w konsultacjach przed zabiegami wymagającymi znieczulenia, uczestniczył w operacjach i znieczulaniami pacjentów, sprawował opiekę nad pacjentami, którzy wymagali nadzoru anestezjologa (np. (...)).

Powyższe okoliczności ustalono na podstawie dokumentacji pracowniczej (koperta k. 39) oraz zeznań świadków D. P. i J. P., przesłuchanych przez Sąd Rejonowy w S. w sprawie IV Uo 8/16.

Oba powyższe okresy tj. od 3.10.1989 r. do 31.07.1990 r. i od 1.08.1990 r. do 28.02.1991 r. uwzględniono w całości do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje :

Ustawa z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1340 ze zm.) zastąpiła nowymi regulacjami, określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określające zasady przyznawania emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31.12.1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1.01.1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w szczególności art. 4 ustawy, w myśl którego prawo do emerytury pomostowej,

z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31.12.1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 01.01.1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31.12.2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z unormowania tego wynika, że warunkiem nabycia emerytury pomostowej jest legitymowanie się określonym stażem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. po 31.12.2008 r. Przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1.01.1999 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.), jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, gdyż muszą one być spełnione łącznie.

W tym miejscu należy przytoczyć jeden z licznych wyroków Sądu Najwyższego w tej kwestii np. z 13.03.2012 r. sygn. II UK 164/11 (LEX 1289168),

w którym wskazał, iż warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 ustawy, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1.01.2009 r.

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1, a w szczególnym charakterze załącznik nr 2 do ustawy.

W niniejszym postępowaniu odwoławczy wykazał, iż zarówno przed, jak i po 31.12.2008 r. pracował w warunkach szczególnych. Była to okoliczność bezsporna, potwierdzona na etapie postępowania przed organem rentowym. Ponadto ukończył wymagany wiek. Na etapie postępowania przed organem rentowym uwzględniano staż pracy w warunkach szczególnych, przypadający przed, jak i po 31.12.2008 r., w wymiarze 13 lat 11 miesięcy i 26 dni. Natomiast na etapie postępowania w niniejszej sprawie odwoławczy wykazał, że staż ten wynosi ponad wymagane 15 lat, gdyż uwzględniono okresy pracy w (...) w E. od 3.10.1989 r. do 31.07.1990 r. i w (...) w O. od 1.08.1990 r. do 28.02.1991 r. W obu tych okresach odwoławczy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace (...), a praca taka podlega zaliczeniu do prac w warunkach szczególnych zgodnie z zapisem w Wykazie A dziale XII poz. 1 (prace na oddziałach: intensywnej opieki medycznej, anestezjologii, psychiatrycznych i odwykowych, onkologicznych, leczenia

oparzeń oraz ostrych zatruc w bezpośrednim kontakcie z pacjentami), stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43). Okoliczności związane z rozpoczęciem wykonywania pracy (...), w niedługim czasie po ukończeniu studiów medycznych, zostały przez odwołującego wykazane ponad wszelką wątpliwość. Dokumentacja pracownicza z obu spornych okresów potwierdziła okresy zatrudnienia oraz zajmowane stanowiska. Istotnym uzupełnieniem materiału dowodowego były również zeznania świadków, które zostały przeprowadzone przez Sąd Rejonowy w S. w sprawie z wniosku R. K. o zabezpieczenie dowodu z zeznań świadków, przy udziale organu rentowego, którzy w całości potwierdzili okoliczności przedstawione w odwołaniu.

Jedynie na marginesie należy nadmienić, iż praca (...) stanowiła o uprawnieniach odwołującego do emerytury pomostowej, gdyż całe życie zawodowe pracował jako (...). Ponadto praca (...) nadal jest kwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, o czym świadczy zapis w załączniku 2 ustawy o emeryturach pomostowych (Wykaz prac o szczególnym charakterze poz. 24 - prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru). Tym samym odwołujący spełnił wszystkie wymagane prawem przesłanki do uzyskania prawa do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

(...)

sędzia Danuta Poniatońska